

CERA, avagy hogyan lehet valaki minősített kockázatkezelő?

Diószeghy Zoltán

Aktuárius, ING

XXIII. Altenburger Gyula Szimpózium

2013. május 30.

Mi az ERM?

- Casualty Actuarial Society: Az Enterprise Risk Management (ERM) olyan terület, amelynek segítségével egy vállalkozás felméri, kontrollálja, kihasználja, finanszírozza és figyelemmel kíséri bármely forrásból származó kockázatait abból a célból, hogy a vállalkozás rövid- és hosszú távú értékét növelje az érdekeltek számára.
- Wikipedia.org: ERM in business includes the methods and processes used by organizations to manage risks and seize opportunities related to the achievement of their objectives. ERM provides a framework for risk management, which typically involves identifying particular events or circumstances relevant to the organization's objectives (risks and opportunities), assessing them in terms of likelihood and magnitude of impact, determining a response strategy, and monitoring progress. By identifying and proactively addressing risks and opportunities, business enterprises protect and create value for their stakeholders, including owners, employees, customers, regulators, and society overall.

Mi köze van az aktuáriusoknak az ERM-hez?

A világ az aktuáriusok számára is változik:

- Egyre több feladat a kockázatok értékelésében, különösen az eszköz oldalon
- Növekvő részvétel a kockázati és ALM modellek létrehozásában
- A kockázatkezelési tevékenységek egyre jobban integrálódnak a vállalati folyamatokba
- A biztosítóknál a hagyományos vezető aktuáriusi és a modern CRO funkciók egyre inkább átfednek, amit a Szolvencia II is felgyorsít

Következmények az aktuárius szakma számára:

- Egyrészt az aktuárius szakértelem egyre jelentősebbé válik, másrészt az aktuáriusok szerepe megváltozhat a kockázatkezelési funkcióval való átfedés miatt
- Úgy is fogalmazhatunk, hogy az aktuáriusok válaszút előtt állnak:
 - o Lefokozzák őket egyszerű technikai szakértő szintjére, akiknek a feladata a kockázatkezelési terület kiszolgálásavagy
 - o Ők lesznek a kockázatkezelési folyamatért felelős menedzserek

A második lehetőség előmozdítása érdekében több ország aktuárius társasága összefogott egy globálisan elismert ERM képesítés létrehozására

Global Enterprise Risk Management Designation Recognition Treaty

- Szerződés tagjai: Aktuárius társaságok
- Tartalom: CERA tanúsítvány (CERA: Chartered/Certified Enterprise Risk Analyst/Actuary)
- Adminisztratív szabályok rögzítése
- Szakmai követelmények megfogalmazása
- Szerződés céljai:
 1. Megerősíteni az aktuárius szakma ERM szakértelmének nemzetközi elismertségét
 2. Elősegíteni az ERM-ben jártas aktuáriusok képzését
 3. Új lehetőségeket kínálni az aktuáriusok számára világszerte, hogy egyre több területen használhassák szaktudásukat
 4. Erőteljes üzenetet küldeni a munkáltatóknak, miszerint az aktuáriusok rendkívül jártasak a kockázatkezelés szakterületén

Global Enterprise Risk Management Designation Recognition Treaty

- A szerződéshez csatlakozó aktuárius társaságok vállalják, hogy a globális képesítést elismerik, annak használatát saját illetékességi területükön elfogadják.
- A csatlakozásnak van néhány minimális feltétele (IAA tagság, szándéknyilatkozat a szerződésben foglaltak elfogadásáról és betartásáról, stb.), amiknek a teljesülését megvizsgálják a csatlakozási kérelem benyújtásakor.
- A szerződéshez csatlakozott társaságok kérelmezhetik, hogy maguk is adományozhassák a globális képesítést. Ehhez a korábban említett minimális feltételeken túlmenően rendelkezniük kell megfelelő ERM tananyaggal, tanulmányi és vizsgarendszerrel.
- Az oktatást és vizsgáztatást nem feltétlenül magának az aktuárius társaságnak kell lebonyolítania, azt külső, akkreditált oktatási szolgáltató is biztosíthatja.

Hol állunk most?

- Aláírás: Hyderabad, 2009. november 13.
- Felállt a szerződés igazgatótanácsa (Treaty Board) és adminisztrációja (Treaty Administration Manager)
- Megalapították a jogokat birtokló, svájci bejegyzésű társaságot (CERA Global Association, CGA), amihez a formális csatlakozás történik a szerződés aláírásakor
- Elkezdte a munkát az oktatási anyagokat vizsgáló bizottság (Review Panel)
- Létrehozták a hivatalos honlapot: <http://www.ceraglobal.org/>
- Eredeti aláírók
 - o Oktatási programok minősítése csaknem teljesen megtörtént
 - o Egy kivétellel minden társaság adományozhatja a CERA tanúsítványt
 - o Az új CERA minősítések adományozása folyamatosan történik
- Új csatlakozók
 - o 2010. szeptembertől lehet csatlakozni a szerződéshez (eddig Svájc és Tajvan csatlakozott utólag)
 - o Aktív CERA adományozáshoz oktatási program szükséges
 - o Lehet használni egy már elfogadott oktatási és vizsgaprogramot is

Csatlakozás a szerződéshez

Teendők a csatlakozáshoz

- Stratégia végiggondolása (miért akarunk csatlakozni)
- Írásbeli bizonyíték szolgáltatása a csatlakozási szándékról (MAT határozat)
- Írásban megerősíteni, hogy tudatában vagyunk és elfogadjuk az aláírással járó költségeket, kötelezettségeket, eljárásokat, határidőket
- Jogi szakvélemény kikérése a szerződésről
- Utánanézni, hogy a CERA betűszó nem védett-e
- IAA tagság igazolása

Teendők a csatlakozás után

- Alapdíj fizetése (évi 500 GBP)
- A CERA tanúsítvány népszerűsítése, melynek során figyelembe kell venni a hivatalos kommunikációs elvárásokat, illetve a stílusra vonatkozó útmutatást
- Adminisztrációs kötelezettségek teljesítése, ami elsősorban a kapcsolattartásra, illetve egy igazgatótanácsi tag kijelölésére vonatkozik
- Információs csomag küldése (MAT történet, alapszabály, aktivitás, tagság típusok, oktatási követelmények, taggá válás feltételei)

CERA minősítés adományozása

A következő információkat kell elküldeni a CGA számára

- MAT alapszabály
- Vizsgáztatási szabályok
- Magatartási kódex
- Fegyelmi szabályok
- Szakmai továbbképzési rendszer
- CERA tanúsítvány megszerzésének folyamata
- Továbbá igazolni kell, hogy a MAT
 - o Megfelelő irányítással rendelkezik
 - o Megtette a szükséges lépéseket a szerződésnek való megfelelés érdekében
 - o A CERA tananyagának megfelelő oktatást biztosít
 - o ERM-et tartalmazó szakmai továbbképzési rendszerrel rendelkezik
 - o Megfelelő felülvizsgálati folyamattal rendelkezik elutasító CERA döntések esetén

Teendők az aktív adományozáshoz

- Oktatási és vizsgáztatási kötelezettségek teljesítése
- Tanúsítványok kiadása
- Minőségbiztosítási eljárásokban való részvétel
- Részvétel a döntés-előkészítési és döntéshozatali eljárásokban, ezekhez elegendő idővel rendelkező emberek biztosítása
- Megfelelő sebességű és minőségű kapcsolattartás

EAA mint oktatási szolgáltató

- A European Actuarial Academy (EAA) a következő segítséget tudja nyújtani más országok aktuárius társaságainak:
 - Segítséget a csatlakozás folyamatában akár egyszerű aláíró tagként, akár a minősítés aktív adományozójaként
 - Oktatási szolgáltatóként, ha a társaság szeretne CERA minősítést adományozni a tagjainak, de nincs elegendő kapacitása saját program kialakításához (a német program például mintegy 2500 oldalnyi anyag elkészítését jelentette 2 év alatt)
- Az utóbbihoz a korábbiakon túlmenően a következő teendők vannak:
 - Az aktív adományozásra vonatkozó kérelemben az EAA megjelölése oktatási szolgáltatóként
 - A CERA minősítés adományozására vonatkozó folyamat kialakítása azok számára, akik sikeresen teljesítették az EAA oktatási és vizsgakövetelményeit
- Az EAA oktatási programja a már akkreditált német rendszer angol nyelvű változatán alapul
- A CERA minősítést természetesen nem az EAA, hanem a nemzeti társaság adományozza
- Az oktatási rendszer 6 modulból áll, melyek összesen másfél év alatt teljesíthetők (2013 őszétől):
 1. ERM fogalma és keretei (1.5 nap)
 2. ERM: kvantitatív módszerek (3 nap)
 3. Kockázatok osztályozása és modellezése (3 nap)
 4. Kockázatkezelési eszközök és technikák (2.5 nap)
 5. ERM folyamat (2 nap)
 6. Gazdasági tőkeszükséglet (Economic Capital) (2 nap)
- Az oktatás költségeit a jelöltnek kell állnia

MAT szerepe

- A régióból egyelőre még senki sem csatlakozott a szerződéshez, de az EAA több társasággal is kapcsolatban áll ez ügyben.
- Most még nem tudhatjuk, hosszabb távon hogyan fogadja a piac a CERA tanúsítványokat.
- Az elhangzottak alapján a MAT a következő lehetőségek közül választhat:
 - Nem csatlakozunk a szerződéshez
 - Aláírjuk a szerződést, de aktívan nem adományozzuk a CERA tanúsítványt
 - A CERA tanúsítványt aktívan is adományozzuk:
 - Egy másik társaság komplett oktatási és vizsgarendszerén keresztül (ekkor az oktatási szolgáltató célszerűen az EAA lehetne)
 - Részben saját oktatási programmal, a hiányzó elemeket egy másik társaság tananyagából átvéve
 - Teljesen saját oktatási programmal
- Az utolsó két opció esetén meg kell nézni, hogy a szóba jövő oktatási anyagok (ami gyakorlatilag a mostani mesterkurzust jelenthetné) valóban lefedik-e az elvárásokat, különösen a kvalitatív jellegű témák (működési kockázatok kezelése, ORM) területén.
- A lehetőségek közötti átgondolt választáshoz érdemes világosan megfogalmazni a céljainkat és a stratégiánkat, nehogy utólag úgy tűnjön, hogy csak az aktuális divathóbortnak engedelmessé váltunk meg a döntésünket.

Köszönöm a figyelmet!